

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De rebus Ecclesiæ non alienandis. Consilium CCXC.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

ad vitam; ut ex hac, quia ius in re constituitur, quod iura vetant, nulla nascatur obligatio, propter juris prohibitionem; ex illa verò, quia nullum ius in re constituitur, l. fin. De contrah. empt. nascatur personalis obligatio adversus ipsum prælatum sic contrahentem, non adversus ejus successorem, nisi solemnitates intervenerint, cap. ult. Ne prælati vices, cap. De cetero De transact. & cap. Veniens eodit. Alciat. consil. 14. Casus præsentis. Unde etiam est, quod locatio rei Ecclesiasticæ ad longum tempus sine requisitis solemnitatibus facta usque adeo nulla sit, ut ex ea conductori nulla detur actio; ne quidem pro tempore illo, ad quod licet poterat fieri locatio, d. Clem. 1. & ibi Doct. Bart. consil. 159. Visa quadam consil. Lopus alleg. 80. Quæritur cum locatio, Math. de afflic. decis. 107. quod apertum indicium est, nec personali obligationi, nec actioni ad interesse locum esse. Ex his igitur rationibus, quæ ampliari, & latius deduci, causæque si in litem erumpet, post discussionem, & utriusque partis allegationes, meliore ordine, certiorque ratione applicari & accommodari poterunt, concludo, Reverendum D. Abbatem optimè fundatum esse in repetitione, seu vindicatione dictæ domus, nihilque esse, cur vel jure dominij, vel retentionis illa per Petrum detineri diutius possit.

De rebus Ecclesiæ non alienandis.

S V M M A R I U M.

Alienatio rei Ecclesiasticæ.

1. Alienatio rerum Ecclesiæ prohibita est.
2. Alienari quomodo possint res Ecclesiæ.
3. Solemnitates non præsumuntur in prohibitis, alias secus.
4. Prescriptio quadragenaria adversus Ecclesiam quando incipiat currere.

CONSILIUM CCXC.

MONASTERIUM utriusque sexus Congregationis S. Brigittæ in civitate Trajectensi anno 1532. & aliquot annis sequentibus, diversa sua prædia in perpetuam emphyteusim pro certo annuo canone diversis personis concessit, & oblatâ occasione emphyteutarum heredibus, seu causam habentibus emphyteusim renovavit, datis literis sub communi sigillo utriusque Conventus, simplici narratione insertâ, quod id factum sit cum consensu utriusque Conventus. Qui nunc Monasterio præsent conantur hujusmodi prædia revocare & emphyteusim resolvere. Quæritur, num jure possint, non obstante tricennali præscriptione, narratione communis consensus, & appensione communis sigilli?

Paucis respondetur, quod hujusmodi emphyteusis concessio sit ipso jure nulla, secundum dispositionem juris communis ac sacras sanctiones canonicas. * Vtroque enim jure prohibetur rei ad Ecclesiam pertinentis alienatio quæcumque atque ita etiam in perpetuam emphyteusim concessio, & præsertim prædiorum, quæ non sunt omnino sterilia atque mutabilia, in Auth. de non alien. §. nos igitur collat. 1. & in Auth. de alien. & emphyt. collat. 9. cap. Nulli De reb. Ecclesiæ non alien. Ita ut eorum rerum in emphyteusim concessio omni-

nò nulla sit, liberumque sic sit alienata vindicare & repetere, d. cap. Nulli, non restituitur etiam eo, si quid pro alienatione datum vel acceptum sit, l. Iubemus C. De sacros. Ecclesiæ. Nec ex eo sustinetur hujusmodi alienatio, si fortè tempore alienationis Monasterio utilis fuerit: nam sola utilitatis causa alienationem validam non facit; imò nec necessitatis, c. Sicut c. Sine exceptione XI. q. 2. c. Tua De his que fiunt à prælat. * Et si enim requiratur utraque vel altera ex his duabus causis in alienatione rei Ecclesiasticæ separatim tamen singulæ per se solæ non sufficiunt; cum his, aut similibus causis ingreditibus requiratur alia juris solemnitas; videlicet primò tractatus præcedens, capitulariter convocatis omnibus capitularibus inquirentibus in causam alienationis, & eam comprobantibus, d. c. Sine exceptione: instrumento de hujusmodi præcedente tractatu solemniter confecto; ita ut ipsum alienationis instrumentum mentionem faciens de tractatu non sufficeret, Fred. de Sens consil. 143. Concessio, Alex. consil. 17. Viso instrumento vol. 4. Secundo, consensus totius Capituli, insertis nominibus omnium capitularium, Ioan. Andr. & Imolain cap. Quanto De his que fiunt à prælat. Tertiò, quod præcipuum est, requiritur consensus & auctoritas Superioris ipsius Monasterij, Auth. Hoc ius porticum C. De sacros. Ecclesiæ. d. c. Sine exceptione; idque cum causæ cognitione, Dom. Geminian. consil. 48. Presbyter. Cum igitur in proposita alienatione, neque præcedens tractatus utriusque Conventus; neque Superioris auctoritas præcellerit, non potest hæc alienatio dictorum prædiorum ullo jure sustineri ex sola narratione de consensu utriusque Conventus & appensione sigilli, deficientibus alijs magis principaliter requisitis solemnitatibus, * quas intervenisse præsumere non debemus, si aliter de ijs non constet, Alexan. d. consil. 17. Bart. & alij in l. Sciendum De verb. oblig. Licet enim in alijs, quæ prohibitionem juris non habent, facile præsumantur omnia solemnia intervenisse, d. l. Sciendum: in prohibitis tamen idem dici non potest, nisi instrumentum antiquitate temporis adjuvetur; hoc est res sit de antiquo de octuaginta vel centum annis, Philip. Decius consil. 341. Viso puncto nu. 13. Mar. Socinus consil. 15. Visis vol. 1. quod hic in tam recenti adhuc alienatione dici nequit.

Quam sic alienationum prædiorum revocatio nem, seu vindicationem non impedit triginta quatuor annorum lapsus ex die, quo primum in emphyteusim dari cœperunt: nam adversus Ecclesiam obijci non potest nisi quadraginta annorum præscriptio, c. De quarta De præscript. quæ currere non incipit nisi post mortem ejus Prælati, seu Superioris, qui sic sine solemnitate juris alienavit, can. Si sacerdotes, can. placuit §. hæc De præscript. XVI. quæst. 3. Guid. Papa decis. 150. atque item post mortem illius, qui primum alienatam accepit. Cum enim contra juris prohibitionem rem sibi compareret, malæ fidei esse præsumitur, l. Quemadmodum c. De agr. & cens. lib. II. quæ mala fides obstat initio præscriptionis, c. Possessor De reg. iur. l. 6. Ita ut dicto Monasterio repetenti & vindicanti dicta prædia, nihil sit quod ex præmissis oblatæ possit.

De

De rebus Ecclesiæ non alienandis.

S V M M A R I V M.

Alienatio actionis Ecclesiasticae.

1. *Lesio enormis locum facit restitutioni etiam in iuribus & actionibus venditis.*
2. *Actio quanti aestimanda sit.*
3. *Ecclesia, Collegiū, Monasteriū, fungitur iure minoris.*
4. *Emptionis titulo saepe multa velantur.*

CONSILIVM CCXCI.

PRIORE & tres Religiosi Monasterii Benedictinorum de Vlierbeeck, qui soli superstites erant, D. Petro Coels eorum tunc Abbate in adversa mentis & sensus valetudine constituto, cum non haberent, quo se alerent, nec unde pecuniam pro comparandis alimentis conficere possent; suggerente N. dicti Monasterii Advocato & feudalis suæ Curie Locumtenente, sub titulo emptionis & venditionis vicesima nona Septembris 1584. cesserunt, & transportaverunt eidem N. omnia, & singula iura, & actiones dicto Monasterio competentia ratione Releviorum vacantium feudorum, & aliorum similium accidentium usque ad prædictam diem, & non ultra cessorum; idque mediante numeratione centum florenorum in numerata & representata pecunia (ut in facto proponitur: licet in instrumento contractus nulla fiat certi pretii mentio, nisi in genere, nullā expressā certā quantitate). Idque sub his legibus & conditionibus, quod ex pecunia, quæ ex venditis & transportatis nominibus, iuribus, & actionibus idem N. successivè percipiet, idem ipse N. præcipiet, & præcipuos solus pro se habebit, & sibi retinebit centum florenos; sed quod residuum, quod ex iisdem nominibus, iuribus, & actionibus percipietur, æqualiter & mediatiim dividetur inter ipsum N. & dictum Monasterium: cui contractui modernus dicti Monasterii Abbas, post mortem præfati D. Petri Coels statim post suam ad dicti Monasterii Abbatiam, per postulationem & translationem, promotionem, nondum informatus de statu dicti Monasterii, ad diligentem instantiam præfati N. inconsideratè subscripsit. Quaritur, an hic contractus subsistat? & an modernus Abbas illi omnino, sine ullo nullitatis, vel restitutionis, vel rescissionis remedio stare debeat?

Ad quam quaestionem respondendo, nobis videtur, quod præsupposita enormi & exorbitante dimidium iusti pretii excedente lesione, ut nobis proponitur, * nulla sit dubitatio, quin hic contractus rescindi possit; nisi dictus N. quod iusto pretio deest, supplere sit paratus: ex Imperatorum notissima constitutione, l. 2. C. De rescind. vend. iure Canonico approbatā, c. Cum dilecti de empr. & vend. per quam rescissionis remedium non tantum in fundis aliisque rebus corporalibus locum habet; verum etiam in nominibus, iuribus, & actionibus sic infra dimidium iusti pretii venditis. Loquitur enim dicta constitutio indeterminatè de re, & sic ex veritate indefinitè & indeterminatè sermonis, l. Si plures & ibi Bart. de leg. 3. de re quacumque seu cuiuscumque generis: cum rei appellatio pertinet ad pura & actiones, ut ad corpora pertineat, l. Rei appellatione de verb. signif. * Quamvis hæc via tam expedita non sit, & sine difficultate ejus explicatio non procedat; propter difficilem, & perplexam aestimationem, quæ constituenda fuerit in

aestimanda & appretianda actione; quæ tanti semper non potest aestimari, quanti est quantitas, quæ in ipsa actione versatur; sed quanti aestimari posset illius dubius eventus, Bald. in l. Per diversas C. Mandati, quod saepe summam incertitudinem habet: ita ut saepe & jure & rationabiliter contingere possit, ut actio maximæ summæ parvā summā sine considerabili lesione vendi possit, etiam sine periculo rescissionis, Paul. Cast. cons. 393. Pro evidentia vers. circa quantum vol. 2.

Proinde seposita hac viâ, propter illius non deficientem veritatem & iustitiam, si tanta est verosimilis expectatio ex his actionibus consequendi, quantum proponitur, sed difficultatem, quæ obligationis vires non contingit, l. Continuum §. illud de verb. oblig. proxima est viâ restitutionis in integrum, in quâ non consideratur lesionis quantum sit modus, sed an aliqua sit etiam modica, si modò considerabilis, l. Quod si minor §. non semper de minorib. * Cum igitur Ecclesia, Capitulum, Collegium seu Monasterium fungatur iure minoris, Gloss. in verb. solet in l. Respublica Quib. ex caus. maior. & in c. Significavit in V. consuebat De appellat. & à minore ad Ecclesiam, seu Capitulum rectè ducatur argumentum, Nicol. Everardi Praeses in loco à pupill. ad Ecclesiam; & minor adversus venditionem temerè, & cum quacumque lesione factam, etiam si sit infra dimidium iusti pretii, in integrum restituatur, l. Aut Pretor in princ. de minorib. si demonstrari poterit, hunc contractum dicto Monasterio quoquo modo considerabiliter nocere; poterit adversus illum peti & obtineri restitutio in integrum; sed ita, ut dicto N. reddi debeant prædicti centum floreni ex eodem contractu loco pretii numerati, d. l. Quod si minor §. restitutio.

Superest adhuc nullitatis consideratio, ex eo, quod hic contractus si non ex consilio & intentione dicti N. eementis, quem scimus bonum virum esse, saltè ex re ipsa usurarius sit; ex eo, quod sub velamento emptionis, & venditionis verum mutuum ex numeratione 100. florenorum sit contractum; si modò hoc probari potest, quod proponitur, 100. dimittat florenos sub specie pretii esse numeratos, cum expressa conventionione de recipiendis iisdem 100. florenis ex prima pecunia, quæ ex his nominibus, iuribus, & actionibus conficeretur, ut expresso iure cautum est, c. Ad nostram de empr. & vend. Qui tamen contractus non possit dici illicitus ex usuraria pravitate, si nulla præsens numerata esset pecunia, etiam si adhuc iniquioribus aut durioribus conditionibus minus dicto Monasterio, & plus dicto N. equalque heredibus esset velut pro opera & diligentia actionibus huiusmodi nominum & actionum attributum; cum id potuisset fieri sine usuraria pravitate aut nullitatis aliquo periculo, l. Naturalis §. sed si facio d. De præscript. verb. l. Salarium & ibi gloss. d. Mandati. Poterit itaque Reverendus D. Abbas has rationes dicto N. communicare, & amabili viâ cum eo potius, quam juris rigore agere; & ex ipso cognoscere, quid adversus easdem rationes pro sua excusatione & contractus subsistentia in medium proferre possit: quo facto propius de hac re & deliberari & statui poterit. Nolum enim dicto Reverendo Domino auctor esse, ut veteri & diligenti dicti Monasterii amico, & Advocato, sine evidenter